

Arie Romein

LITURGISCHE ORIËNTATIE (14)

LITURGISCHE KLEUREN

Kanselkleed in Stadskanaal

Sinds een aantal jaren hangt er in onze kerk een kanselkleed, '(antependium'= voorhangsel). Ook dat is niet iets van de laatste tijd. In de Vroege Kerk, vanaf de 4^e eeuw, legde men een wil kleed over de avondmaalstafel en de lezenaar. Pas vanaf de twaalfde eeuw ging men er door kleuren het kerkelijk jaar mee duiden.

De kleur die de kerkganger ziet is maar niet toevallig gekozen. Op de zondagen van Advent is de kleur paars. Dat duidt op bezinning en voorbereiding op weg naar het Kerstfeest. Die kleur komt terug in de Veertigdagentijd, als kleur van boete en inkeer. De zondag halverwege in Advent en Passietijd krijgt soms een roze tint, als aanduiding van naderend licht. Paars is de kleur van soberheid, ook wel gebruikt in een uitvaartdienst.

Wit is de kleur van licht en reinheid. Het antependium heeft die kleur van Kerstavond tot en met Epifanie (Driekoningen), eveneens tijdens de Paaswake en de Paastijd.

Met Pinksteren wordt de liturgische kleur rood, heen wijzend naar de 'tongen als van vuur', die de uitstorting van de Heilige Geest begeleidden (vgl. Handelingen 2 : 3).

De zondag na Pinksteren is de 'Zondag Trinitatis' (Drie-eenheid), dan is de kleur wit.

De maanden daarna, tot Advent, worden wel de 'feestloze tijd' genoemd, dan is de kleur groen. Dat verwijst naar groei en bloei in de schepping.

Bij bijzondere diensten passen ook bepaalde kleuren. Bij doop is de kleur wit, herinnering aan de doopkleden die de dopelingen met Pasen in de Vroege Kerk kregen na hun doop. Ook bij belijdenisdiensten wordt dan wit gebruikt, maar soms ook rood, herinnerend aan belijders die de marteldood stierven.

Bij een trouwdienst wordt wel wit gekozen als liturgische kleur en bij bevestiging van ambtsdragers rood, om dezelfde reden als bij belijdenisdienst genoemd.

In tal van gemeenten hangen kleden aan de kansel die versierd zijn met christelijke symbolen, zoals brood en vis, korenaren, een duif, een kruis, het AΩ-teken of het Christusmonogram XP.

